

## บทคัดย่อ

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเป็นผู้เข้ามาจัดการและรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ เพื่อจัดสรรแบ่งเฉลี่ยให้แก่เจ้าหนี้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันตามสัดส่วนแห่งหนี้ แต่การทำหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังพบว่า มีข้อจำกัดและอุปสรรคบางประการ โดยเฉพาะเรื่องการเข้าถึงข้อมูล เพราะลำพังข้อมูลที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับทราบจากคำชี้แจงของลูกหนี้และการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยยังไม่เพียงพอให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ ด้วยเหตุนี้ จึงมีแนวคิดว่า เจ้าหนี้ในฐานะที่เป็นผู้ที่มีนิติสัมพันธ์และมีความใกล้ชิดกับลูกหนี้มากกว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกที่กฎหมายกำหนดให้ทำหน้าที่จัดการและรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ และเจ้าหนี้ยังเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ จึงควรมีบทบาทในการรวบรวมทรัพย์สิน รวมถึงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวลูกหนี้ กิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้

จากแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทของเจ้าหนี้ในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ มีความเห็นแยกเป็นสองแนวทาง คือ

แนวความคิดแรก เห็นควรกำหนดให้เจ้าหนี้มีบทบาทหน้าที่ในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยเฉพาะเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เพราะเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คือผู้ริเริ่มดำเนินคดีกับลูกหนี้ และอยู่ในสถานะที่จะรับทราบเรื่องราวเกี่ยวกับตัวลูกหนี้ กิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้ได้เป็นลำดับแรก ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 155 กำหนดให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์มีหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ แต่แนวความคิดดังกล่าวไม่ควรจำกัดเฉพาะเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์เพียงผู้เดียว เพราะกฎหมายล้มละลายมีความต้องการให้การจัดการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ นั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ร่วมกันของเจ้าหนี้ทุกราย ดังนั้น เจ้าหนี้ทุกรายจึงควรมีบทบาทหน้าที่ในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ รวมถึงการให้ข้อมูลแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในกรณีที่ตนมีทรัพย์สินของลูกหนี้ อยู่ในครอบครองแต่มิใช่ในฐานะเป็นเจ้าหนี้มีประกันตามกฎหมายล้มละลาย หรือกรณีที่ตนได้รับทราบหรือสืบทราบมาว่าลูกหนี้มีทรัพย์สินซุกซ่อนหรือปกปิดอยู่ เพราะการไม่แจ้งข้อมูลย่อมทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเจ้าหนี้อื่นและทำให้กองทรัพย์สินของลูกหนี้ได้รับความเสียหาย พร้อมกันนี้ ควรกำหนดให้มีมาตรการหรือบทลงโทษทางกฎหมายสำหรับเจ้าหนี้ผู้ซึ่งละเลยหรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายด้วย เช่น การให้เจ้าหนี้ต้องเสียสิทธิในการได้รับชำระหนี้ตามสัดส่วนแห่งทรัพย์สินที่เจ้าหนี้เพิกเฉย ละเลย หรือปกปิดไว้

แนวความคิดที่สอง มีความเห็นว่า เป็นสิทธิของเจ้าหนี้ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ เพราะเมื่อเจ้าหนี้เลือกเข้าสู่กระบวนการล้มละลายแล้ว ย่อมมีความต้องการว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะสามารถจัดการและรวบรวมทรัพย์สินแทนตนเองได้ หากการเข้าสู่กระบวนการล้มละลายเป็นเหตุให้เจ้าหนี้ต้องมีหน้าที่รวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ รวมถึงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวลูกหนี้ กิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ การกำหนดหน้าที่เช่นนั้นย่อมเป็นการสร้างภาระให้กับเจ้าหนี้มากเกินไป อย่างไรก็ตาม หากเจ้าหนี้เต็มใจให้ความช่วยเหลือหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการแล้ว กฎหมายควรกำหนดให้เจ้าหนี้ได้รับบำเหน็จหรือค่าตอบแทน คิดคำนวณตามสัดส่วนร้อยละของทรัพย์สินที่ติดตามและรวบรวมได้ หรือได้รับค่าใช้จ่ายในการติดตามรวบรวมทรัพย์สินนั้นคืน โดยถือเป็นค่าใช้จ่ายที่จะจ่ายจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ เพื่อจูงใจให้เจ้าหนี้มีส่วนร่วมในกระบวนการมากขึ้น และในขณะเดียวกัน ควรกำหนดให้ที่ประชุมเจ้าหนี้อนุมัติหรือให้ความเห็นชอบการจ่ายค่าบำเหน็จ ค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้บทบาทการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายเกิดเป็นภาระแก่เจ้าหนี้ เบื้องต้น กฎหมายควรกำหนดให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์เป็นผู้มีหน้าที่ในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ ต่อมาเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก และพิจารณาเห็นว่าลูกหนี้มีทรัพย์สินจำนวนมาก การติดตามรวบรวมทรัพย์สินทำได้ยากและมีความซับซ้อน ที่ประชุมเจ้าหนี้อาจมีมติแต่งตั้งตัวแทนหรือผู้แทนเจ้าหนี้ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้แทนเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์เดิม โดยให้ตัวแทนหรือผู้แทนเจ้าหนี้มีสิทธิได้รับค่าบำเหน็จ หรือได้รับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการรวบรวมทรัพย์สินคืนจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยถือเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

สำหรับในกรณีที่ไม่มีมติแต่งตั้งตัวแทนหรือผู้แทนเจ้าหนี้ ในกรณีเช่นนี้ ควรให้บทบาทหน้าที่ของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์เฉพาะเรื่องการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้สิ้นสุดลง และให้เป็นสิทธิของเจ้าหนี้ทุกรายในการมีส่วนร่วมในกระบวนการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไป โดยให้ที่ประชุมเจ้าหนี้อนุมัติให้มีการจ่ายค่าบำเหน็จแก่เจ้าหนี้ผู้สมัครใจเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการรวบรวมทรัพย์สิน หรือให้ที่ประชุมเจ้าหนี้อนุมัติให้เจ้าหนี้ได้รับค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากการติดตามรวบรวมทรัพย์สินคืน โดยถือว่าค่าบำเหน็จหรือค่าใช้จ่ายนั้นเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและจ่ายจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้

การคิดคำนวณค่าบำเหน็จ ให้คิดคำนวณเป็นสัดส่วนร้อยละของทรัพย์สินที่ติดตามหรือรวบรวมได้

สำหรับค่าบำเหน็จ ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมทรัพย์สิน และค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สิน ควรกำหนดให้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ โดยมีบุริมสิทธิอยู่ในลำดับเดียวกันกับค่าใช้จ่ายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ในมาตรา 130(2)

## Abstract

When the court has ordered the debtor to be under receivership, the official receiver has duties to manage and collect the entire assets and properties of the debtor for distribution to the creditors equally as proportion of debts. However, there are some limitations and problems in the taking action especially an accession to information. Due to only get the information which the official receiver obtain from an explanation and the public examination of the debtor are not enough to know the fact about business and assets of the debtor. Therefore, there should be a concept that the creditor who has juristic relations and more familiar with the debtor than the official receiver and also has direct interest from the debtor's assets have a role to collect the assets including the information about the debtor, business and any assets to support operation of the official receiver.

In accordance with the ideas about the role of creditor to collect the debtor's assets, there are two different opinions as follows:

The first opinion, there is a concept to appoint the role of the creditor for collecting the assets of the debtor especially the petitioning creditor who is a petitioner for proceed the case with the debtor and he also has right to get information about the debtor. Moreover, the petitioning creditor is a first person who can receive payment over the all of the creditors. As it can be seen from Bankruptcy Act B.E. 2483, section 155 provided the petitioning creditor has the duties to assist the official receiver in collecting the assets of the debtor. Nevertheless, this concept should not be applied to the petitioning creditor solely, but also be applied to all creditors. Because, not only the petitioning creditor shall take the benefit from this process but it benefits all creditors. Thus, all of the creditors shall have duty to collect the assets of the debtor. In the case of creditor has the debtor's asset in his possession but he is not a secured creditor in the term of Bankruptcy Act. Otherwise, in the case of creditor knows about the debtor conceal or cover their assets, the creditor should has the duties to inform to the official receiver. If the creditor does not notice or inform this information, that creditor will take

an advantage over the other creditors and cause the damage to the debtor's assets. So, they should have legal sanction to apply to the creditor who neglect or fail to comply with the laws. For example, the creditor may lose the right to receive repayment pro rata on the assets that the creditor neglect or concealment.

Another option represents that all creditors should have right to participation with the process voluntarily to collect the assets of the debtor. With the reason that when the creditor chooses the bankruptcy process, it means the creditor requires the official receiver to manage and collect the assets for benefits of the creditors. If the bankruptcy process cause the duty of the creditor for collecting the assets and informing the information, business and any assets of the debtor to the official receiver, this process of bankruptcy will cause the creditor's obligations increasingly. Nevertheless, if the creditor is willing to assist to participate in collecting the asset, the laws should provide remuneration for the participated creditor. The remuneration shall be calculated as a percentage of the value of the assets which the creditor can pursue and collect, or provide the creditor regain the expenses which occur from pursuing and collecting step. Those remuneration and expenses shall be paid out of the assets of the debtor in order to motivate the creditor's participation. Moreover, it should provide the creditors' meeting to approve the remuneration and expenses simultaneously.

Nevertheless, to decrease the obligations of the creditor's role for collecting the assets of the debtor. Preliminary, they should be indicated that the petitioning creditor has the duties to collect the assets of the debtor to the time of the first meeting of creditors. The creditors' meeting may, if it deems to be difficult and complicate for the collecting of the assets of the debtor, appoint the agent or representative of the creditors for support operating of the official receiver. The creditors' meeting should provide the remuneration or expenses for the agent or representative of the creditors.

In the case of the creditors' meeting should not have the resolution to appoint the agent or representative of the creditors, the role of the petitioning creditor for the collecting the assets of the debtor should be terminated. After that, it should be

the right of the creditor to participate with the collective process. The creditors' meeting shall approve for the remuneration or the expenses to voluntary creditors. Those remuneration and expenses shall be paid out of the assets of the debtor as expenses of the operation of bankruptcy.

The remuneration shall be calculated as a percentage of the value of the assets which the creditor can pursue or collect.

The remuneration, expenses and fees in the collective process should specify to be the expenses of the operation of bankruptcy and have a preferential right in the same level with the expenses of the official receiver in managing the assets of the debtor as stated in section 130(2).